

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 15Csp/203/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117219791
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8117219791.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Annou Vargovou v právnej veci žalobkyne: A. W., S.. XX.X.XXXX, M. D. XX, právne zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Svidník, ul. Sovietskych hrdinov 163/66 proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Bratislava, Pribinova 25, o vydanie bezdôvodného obohatenia 115,55 Eur, takto

rozhodol:

I. Žalobu zamietá.

II. Žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenu súdu 18.8.2017 sa žalobkyňa domáhala, aby súd rozhodol o povinnosti žalovanému vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 115,55 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 115,55 Eur odo dňa nasledujúceho po dni doručenia žaloby žalovanému do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a nahradil trovy konania. Žalobu odôvodnila uzavretím zmluvy so žalovaným zo dňa 17.8.2007 pod č. XXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovaný žalobkyňi úver vo výške 5.000,- Sk (165,97 Eur) za poplatok vo výške 3.481,06 Sk (115,55 Eur). Žalovanému teda mala uhradiť celkovú čiastku vo výške 8.481,07 Sk (281,52 Eur). Keďže Zmluva o úvere sa nezachovala a vyššie uvedené údaje získala žalobkyňa len z internetovej stránky žalovaného, požiadala ho o kópiu zmluvy. Žalovaný žalobkyňi nevyhovel s oznámením, že zmluvou nedisponuje. Zaslal len prehľad platieb, z ktorého zistila, že ním požadovanú sumu uhradila v celom rozsahu, t.j. 281,52 Eur. Poukázala na to, že so žalovaným uzavrela viacero zmlúv a je jej známe, že poplatok, ktorý mu uhradila vo výške 3.481,06 Eur (115,55 Eur) je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Žalovaný jej neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok. Poplatok nebol individuálne vyjednaný a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ďalej žalobkyňa poukázala na rozhodovaciu prax súdov z rozhodnutí ktorých citovala. Žalobkyňa v odôvodnení žaloby tiež poukázala na to, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti ako sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov ako to vyžadovala v tom čase platná právna úprava § 4 ods. 2 písm. a/ ZoSÚ, ani RPMN § 4 ods. 2 písm. g/ ZoSÚ, je preto možné spotrebiteľský úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyňa sa tak domáha vydania bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu medzi uhradenými platbami a výškou úveru (281,52 Eur - 165,97 Eur = 115,55 Eur). Ďalej žalobkyňa citovala zo súdnych rozhodnutí vo vzťahu k prípadnej námietke premlčania. O existencii bezdôvodného obohatenia žalovaným sa na úkor žalobkyne sa táto dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa v mesiaci máj 2016.

2. Žalovaný v písomnom stanovisku doručenom súdu dňa 26.9.2017 uviedol, že namieta miestnu nepríslušnosť súdu. Námietku odôvodnil tým, že žalobkyňa nebola pri uzatváraní zmluvy spotrebiteľom

a zmluva nemala charakter zmluvy spotrebiteľskej. Poukázal na to, že zmluva bola uzatváraná v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, keď zákon umožňuje dohodu strán k úprave zmluvných vzťahov v zmysle zákona, ktorý si dohodnú. Ďalej žalovaný poukázal, že výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov je v zmluve riadne uvedená priamo na prednej strane. Žalovaný si tiež individuálne dohodol podmienky Zmluvy o úvere tým, že s odbornou starostlivosťou, ktorú vykonal na základe vyplnenia formuláru o overení klienta boli dojednané podmienky poskytnutia úveru a k tomu dohodnutá výška úveru na základe posúdenia bonity klienta. Zákon v čase uzatvárania zmluvy nestanovoval maximálne prípustnú výšku odplaty, nakoľko záväzkový vzťah vznikol pred 1.6.2014. K bezdôvodnému obohateniu žalovaný uviedol, že zo zmluvy nenastala žiadna z foriem bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa plnila na základe platne uzavretej zmluvy a predmetná zmluva nebola nikdy vyhlásená za neplatnú. Rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto Zmluvy o úvere nikdy neodpadol a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. K premlčaniu žalovaný uviedol, že nárok žalobkyne sa stal premlčaným v subjektívnej premlčacej lehote aj s poukázaním na realizáciu jednotlivých splátok: 20.9.2007 35,19 Eur, 20.11.2007 35,19 Eur, 19.12.2007 35,19 Eur, 4.1.2008 140,76 Eur, spolu 281,52 Eur. Nárok sa tak premlčal v subjektívnej lehote dňa 4.1.2010, v objektívnej lehote 4.1.2011 a žalobkyňa uplatnila nárok až 18.8.2017. Aj žalovaný následne cituje zo súdnych rozhodnutí na podporu svojej právnej argumentácie. V závere navrhuje žalobu zamietnuť.

3. Súd nariadil a vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, oboznámil listinný dôkaz Zmluvu o úvere uzavretú dňa 17.8.2007, prehľadom splátok k jednotlivým zmluvám, prehlásením Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS z 10.8.2017, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil:

4. Žalobkyňa a žalovaný uzavreli dňa 17.8.2007 Zmluvu o úvere s uvedením, že zmluva sa uzatvára v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Na základe zmluvy poskytol žalovaný ako veriteľ žalobkyňi ako dlžníčke úver v sume 5.000,- Sk, ktorý mal byť dlžníkom uhradený spolu so sumou poplatku vo výške 3.480,- Sk v ôsmich mesačných splátkach po 1.060,- Sk, počnúc dňom 21.9.2007. Celkom mal dlžník uhradiť sumu 8.480,- Sk. Zmluva je zmluvnými stranami podpísaná, podpis žalobkyne ako dlžníčky je overený.

5. Z predložených listinných dôkazov je nesporné, že žalobkyňa čerpala u žalovaného viacero úverov, ich zoznam je špecifikovaný na č.l. 5 súdneho spisu vrátane úveru, ktorý je predmetom tohto konania. Ďalej je tiež nesporné, že žalobkyňa úver uhradila tak, ako to vyplýva aj z vyjadrenia žalovanej strany.

6. Z prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 10.8.2017 vyplýva, že združenie kontaktovala žalobkyňa so žiadosťou, že potrebuje poradiť s úvermi. Následne sa uskutočnilo stretnutie v mesiaci 5/2016. Napriek tomu, že zmluva predložená nebola, združenie žalobkyňu informovalo o tom, že aj táto zmluva, ako aj ostatné zmluvy žalovaného sú podľa názoru združenia bezúročné a bezpoplatkové a obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky. Pokiaľ uhradila sumu vyššiu ako bol poskytnutý úver, došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane veriteľa, ktorého sa má právo domáhať.

7. Žalobkyňa vo výpovedi uviedla, že jej žalovaný telefonoval niekedy aj 20-krát denne, vytykal jej, že nemá uhradené splátky, preto sa rozhodla navštíviť pani X. potom, ako sa jej začali vyhrážať, že jej dajú záložné právo na byt. Od Pohotovosti čerpala celkom 3 úvery, vo vzťahu ku ktorým sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia. Zmluva o úvere, ktorú so žalovaným uzatvárala a ktorá je predmetom tohto konania uzatvárala ako zmluvu poslednú. Žalobkyňa zmluvou nedisponuje, je presvedčená o tom, že jej ju finančná agentka ani nevydala, len nejaký ružový papier ako potvrdenku o odovzdaní peňazí.

8. Podľa § 2 písm. a/, b/ zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, sa na účely tohto zákona rozumie

- a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme,
- b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

9. Podľa § 3 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch,

(1) Veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania;³⁾ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20060701.html>> v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.⁴⁾ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20060701.html>>

(2) Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

10. Podľa § 4 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch,

(1) Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

(2) Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí⁶⁾ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20060701.html>> obsahuje najmä

a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,

b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,

c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,

d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,

e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

f) meno a adresu spotrebiteľa,

g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,

h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,

i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20060701.html>>, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

(3) Zmluva ďalej obsahuje

a) oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20060701.html>>,

b) sankcie za porušenie zmluvy,

c) podmienky, za ktorých možno použiť zmenku alebo šek,

d) spôsob zániku záväzku zo zmluvy,

e) práva spotrebiteľa podľa § 7 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20060701.html>>.

(4) Pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

(5) Od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

(6) Veriteľ môže postúpiť pohľadávku, len ak to pripúšťa osobitný predpis.⁷⁾ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20060701.html>> Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky z veriteľa na tretiu osobu, postupuje sa podľa osobitného predpisu.⁷⁾ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20060701.html>>

(7) Ak spotrebiteľ použije na splnenie záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zmenku alebo šek,⁸⁾ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20060701.html>> musí si veriteľ počínať tak, aby boli zachované všetky práva spotrebiteľa, ktoré vyplývajú zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru.

(8) Veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 7 veriteľom.

11. Podľa § 52 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 (ďalej „OZ“),

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany,

ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

(3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 1,2,3,5 OZ

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

(3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

(5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

13. Podľa § 54 OZ

(1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

(2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

14. Podľa § 451 OZ,

(1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

(2) Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

15. Podľa § 107 OZ,

(1) Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

(2) Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

(3) Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihladne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat.

16. Podľa § 19 písm. d/ C.s.p., popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania.

17. Prioritne sa súd zamerá na námietku žalovaného, ktorú vznesol proti miestnej príslušnosti Okresného súdu Prešov s odôvodnením, že žalobkyňa nebola pri uzatváraní zmluvy spotrebiteľom a zmluva nemala charakter zmluvy spotrebiteľskej. Miestna príslušnosť sa preto riadi sídlom žalovanej právnickej osoby. S uvedeným tvrdením sa súd nestotožňuje, nakoľko aktuálna právna úprava zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v ust. § 19 C.s.p. upravuje osobitnú miestnu príslušnosť. Súd nemal pochybností o tom, že zmluva uzavretá medzi sporovými stranami je nepochybne zmluvou spotrebiteľskou, v opačnom prípade bremeno tvrdenia zaťažuje žalovaného. Súd vyhodnotil námietku žalovaného o nedostatku miestnej príslušnosti ako nedôvodnú a vec meritórne prejednal a rozhodol.

18. Základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52. Podľa tohto ustanovenia spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania, alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá

pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o úvere zo dňa 17.8.2007 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným túto charakteristiku spĺňa. Žalovaný má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu konania nebolo žalovaným preukázané, aby úver poskytol za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti žalobcu. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybnosti dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti.

20. Obchodný zákonník účinný v čase uzatvorenia zmluvy úpravu neprijateľných podmienok spotrebiteľských zmlúv neobsahoval. Tento právny predpis v širšom rámci súkromnoprávnej úpravy, ktorej základným všeobecným predpisom je Občiansky zákonník, má postavenie predpisu špeciálneho. Ust. § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka priamo ukladá riešiť otázky Obchodným zákonníkom neupravené podľa predpisov občianskeho práva. V tejto súvislosti je právne významné ust. § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. Vychádzajúc z uvedeného v dôsledku nedostatku inej právnej úpravy neprijateľných podmienok pri zmluvách o úvere, ktoré síce boli uzatvorené podľa prísl. ustanovení Obchodného zákonníka, avšak majú spotrebiteľský charakter v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka, je potrebné vychádzať z ust. § 53 Občianskeho zákonníka upravujúceho analogický prípad. Inak by sa minula účinkom do nášho právneho poriadku implementovaná Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

21. Súd konštatuje, že na predmetnú zmluvu sa zároveň vzťahuje zákon č. 258//2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZoSÚ). Zmluvným dojednaním nie je možné vylúčiť pôsobnosť zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona. Výnimku netvorí ani zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Zákon o spotrebiteľských úveroch má vo vzťahu k Obchodnému zákonníku povahu lex specialis, a preto má prednosť pred aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka. Zmluva uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle § 4 ZoSÚ, a to konkrétne úrokovú sadzbu (túto je možné vyvodiť z výšky poplatku uvedeného v zmluve, počtu splátok v spojení s Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, čo spôsobuje neprehľadnosť a spotrebiteľovi de facto znemožňuje získať zrozumiteľné, náležité informácie o základných podmienkach zmluvného vzťahu, do ktorého vstupuje), zmluva neobsahuje ani údaj o RPMN, priemernú RPMN a konečnú splatnosť úveru.

22. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo, že tretina poplatku, ktorý bol zmluvne dohodnutý vo výške 3.481,06 Sk (115,55 Eur) predstavujú 2/3 administratívny poplatok (bod 12 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru). Cena plnenia nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. K príslušnému administratívne poplatku, ktorý bol dlžníkom zaplatený je potrebné uviesť, že z pohľadu súdu sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže dodávateľ vyžaduje od spotrebiteľa splnenie finančného záväzku za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané. Takéto plnenie nie je ani v záujme spotrebiteľa ako dlžníka, pretože sa ním nesleduje jeho záujem, ale výlučne záujem poskytovateľa finančných služieb. Dojednanie o administratívnom poplatku je vágnym ustanovením, ktoré vôbec nešpecifikuje, o aké konkrétne administratívne činnosti ide.

23. Žalobkyňa sa žalobou domáha vydania bezdôvodného obohatenia vo výške uhradeného poplatku 3.481,06 Sk (115,55 Eur), nakoľko za poplatok jej žalovaný neposkytol reálne plnenie, ako súčasť formulárovej zmluvy nebol individuálne vyjednaný a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Žalobkyňa sa o neprijateľnosti tohto poplatku o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o bezdôvodnom obohatení žalovaného na jej úkor dozvedela až v mesiaci 5/2016, keď ju o tom informovalo Združenie na ochranu občana spotrebiteľa.

24. Voči uplatnenému nároku vzniesol žalovaný námietku premlčania, ktorou bolo dôvodné sa zaoberať.

25. Bolo dôvodné zaoberať sa z dôvodu procesnej ekonomiky vznesenou námietkou premlčania. V zmysle ust. § 107 ods. 1 OZ sa o vzniku bezdôvodného obohatenia oprávnený dozvie vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, keď nadobudol vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného. Z hľadiska plynutia premlčacej doby nie je rozhodujúce, že oprávnený mal už predtým možnosť sa dozvedieť skutočnosti, na základe ktorých si mohol urobiť úsudok o vzniku bezdôvodného obohatenia a o jeho výške. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Aj objektívna aj subjektívna premlčacia lehota v danom prípade začala plynúť deň nasledujúci po úhrade splátok, ktoré žiada žalobkyňa vydať, pričom posledná bola uhradená 4.1.2008.

26. „Pre začiatok behu subjektívnej premlčacej doby k uplatneniu práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná) vedomosť oprávneného o vzniku bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, nepostačuje teda, že mal možnosť sa potrebné skutočnosti dozvedieť už skôr.“ (napr. NS ČR 25Cdo/2581/98)

„Je však treba vychádzať z toho, že o bezdôvodnom obohatení sa oprávnený dozvie, ako náhle zistí skutkové okolnosti, z ktorých je možné dôvodiť vznik bezdôvodného obohatenia, a kto sa na jeho úkor obohatil. V zmysle ust. § 107 ods. 1 OZ sa o vzniku bezdôvodného obohatenia dozvie vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia, a o osobe obohateného, pričom nie je rozhodujúce, že už skôr mal možnosť sa dozvedieť skutočnosti, na ktorých základe si mohol urobiť úsudok o vzniku bezdôvodného obohatenia a jeho výške.“ (NS ČR 30Cdo/2758/2006)

27. Pre vydanie bezdôvodného obohatenia platí kombinovaná premlčacia lehota subjektívna dvojročná a objektívna trojročná. V prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia platí objektívna desaťročná premlčacia lehota. Objektívna premlčacia doba je určená nezávisle na subjektívnych dôvodoch dotknutých osôb a vždy začína plynúť odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo. Platí, že subjektívna premlčacia doba sa musí zmestiť do objektívnej premlčacej doby a v danom prípade by subjektívna premlčacia doba uplynula najneskôr 4.1.2010, objektívna premlčacia doba 4.1.2011 počítajúc od úhrady poslednej splátky. V danom prípade by bola zachovaná len premlčacia doba za predpokladu, že zo strany žalovaného išlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie sa. Pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení sa, musí byť nespochybniteľným spôsobom preukázaný úmysel, a to či už priamy alebo nepriamy smerovaný k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a musí existovať v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nepostačuje, ak bolo bezdôvodné obohatenie získané neúmyselne a následne by si ho príjemca úmyselne ponechal. Úmysel (v zmysle ust. § 15 Tr. zák.) sa rozlišuje priamy alebo nepriamy, pričom o priamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil vedel, že svojim konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne, že ho získať chcel (prítomnosť vedomostnej i vôľovej zložky). O nepriamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil vedel, že svojim konaním môže získať bezdôvodné obohatenie a pre prípad že sa tak stane, bol s týmto uzrozmienený. Takéto úmyselné konanie musí byť posudzované na každom jednotlivom, konkrétnom prípade s poukazaním na okolnosti uzavretia konkrétnej úverovej zmluvy. Pokiaľ sa žalovanému vyčíta, že ako subjekt podnikajúci v oblasti poskytovania úverov nebankovým spôsobom mal mať vedomosť o tom akým právnym predpisom je potrebné sa riadiť, mal tento poznať a mal ho dodržiavať, tak v tomto prípade aj žalobkyňa mala poznať zákony (zákonná fikcia - neznalosť práva neospravedlňuje) a mohla vedieť, že úverová zmluva je neúplná a žalovanému má uhradiť len reálne vyplatenú sumu. Súd preto neakceptoval tvrdenie, že sa o bezdôvodnom obohatení žalovaného dozvedela až v máji 2016, pretože toto tvrdenie nemá žiaden vplyv na plynutie premlčacej lehoty. Začiatok plynutia subjektívnej lehoty nezávisí od správania žalobkyne ako dotknutej osoby, ani od udelenia plnej moci advokáta, pre plynutie

premlčacej doby sú rozhodujúce skutočnosti nezávislé od vôle subjektov. O zákonných nedostatkoch spotrebiteľskej zmluvy sa mohla dozvedieť z platnej právnej úpravy a takto hájiť svoje práva. Súd je toho názoru, že v čase uzavretia zmluvy nemohol žalovaný predpokladať vývoj rozhodovacej činnosti súdov SR vychádzajúce z bohatej legislatívnej činnosti v záujme ochrany práv spotrebiteľov. V neposlednom rade doposiaľ je táto rozhodovacia činnosť veľmi rozmanitá. Nezriedka si súdne rozhodnutia súdov v rámci Slovenskej republiky a to tak súdov prvej inštancie, ako aj odvolacích súdov vzájomne dokonca odporujú. (napr. rozsudok Krajského súdu Prešov sp.zn. 2Co/9/2012 posudzujúci úmyselné bezdôvodné obohatenie totožného žalovaného z dôvodu, „že ako nebankový subjekt mal dlhodobu v predmete činnosti poskytovanie úverov a jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov“ a napr. rozsudok KS Banská Bystrica 14Co/530/2015, 14Co/637/2015, 16Co/746/2015 obsahujúci zdôvodnenie, z ktorého vychádza aj súd v tomto konaní. „Na preukázanie úmyslu získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného resp. vedomosť o tom, že viaceré nároky uplatnené voči spotrebiteľom boli v dôsledku súdnej kontroly vyhlásené za neplatné, prípade úvery poskytnuté žalovaným pre spotrebiteľov sú považované za bezúročné a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí zmluvy. Pre možnosť súdu konštatovať vedomostnú zložku úmyslu žalovaného by bolo nutné v každom konkrétnom prípade s poukázaním na okolnosti uzatvorenej úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný skutočne vedel alebo aspoň bol uzročený s tým, že sa na úkor dlžníka bezdôvodne obohacuje.“) Súd sa stotožnil s námietkou žalovaného, že nárok je premlčaný uplynutím subjektívnej aj objektívnej premlčacej lehoty končiacей vo vzťahu k poslednej uhradenej splátke dňa 4.1.2010 subjektívna a 4.1.2011 objektívna aplikujúc premlčanie podľa Občianskeho zákonníka a žalobu zamietol pre nepreukázanie úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť.

28. K otázke premlčania zaujal stanovisko aj NS SR v rozhodnutí 3Cdo/167/2017, v ktorom uviedol, že sporná otázka dovolateľa nastolená v dovolaní bola dovolacím súdom vyriešená. „Najvyšší súd v rozhodnutí sp.zn. 1Cdo/67/2011 pripomenul, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 OZ). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 OZ).“ Najvyšší súd tu konštatoval, že v prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje dvojročnú subjektívnu a trojročnú, resp. desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. Ich vzájomný vzťah je taký, že pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vzniku námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel, alebo nie. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Keďže oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr, ako vzniklo, ani subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr, ako objektívna. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. Pre účely preskúmaného prípadu treba osobitne poukázať na tú časť odôvodnenia rozhodnutia NS SR sp.zn. 1Cdo/67/2011, ktorý uviedol, že: „To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru) ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 OZ), keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie.“ K obdobným právnym záverom dospel NS SR tiež v rozhodnutí sp.zn. 5Cdo/121/2009, v ktorom uviedol, že: „Pre začiatok behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie skutkového stavu, teda nie posúdenie právnej kvalifikácie.“ V čase uzavretia zmluvy platila právna úprava, podľa ktorej sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov v prípade absencie vymedzených náležitostí Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a vedomosť o tejto zákonnej úprave sa u žalobkyne predpokladá a nemožno ju nijako vyvrátiť. Pokiaľ malo na strane žalovaného vzniknúť bezdôvodné obohatenie na základe neplatných náležitostí Zmluvy o úvere, toto si mal žalobca uplatniť odo dňa vyplatenia finančných prostriedkov zakladajúcich

vznik nároku podľa § 451 OZ. S poukázaním na to, že všetky platby realizované žalobkyňou boli uskutočnené viac ako 2 roky a dokonca viac ako 3 roky pred podaním žaloby je nepochybné, že jej nárok je premlčaný. K úmyslu o bezdôvodnom obohatení sa žiada uviesť toľko, že úmysel na strane žalovaného bol žalobkyňou tvrdený, avšak nie preukázaný. „Na preukázanie úmyslu získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného, resp. vedomosť o tom, že viaceré nároky uplatnené voči spotrebiteľom boli v dôsledku súdnej kontroly vyhlásené za neplatné, prípadne úvery poskytnuté žalovaným pre spotrebiteľov sú považované za bezúročné a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí zmluvy. Pre možnosť súdu konštatovať vedomostnú zložku úmyslu žalovaného by bolo nutné v každom konkrétnom prípade s poukázaním na okolnosti uzatvorenej úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa na úkor dlžníka bezdôvodne obohacuje.“ (napr. rozsudok KS Banská Bystrica 14Co/130/2015, 14Co/637/2015, 16Co/746/2015, KS Nitra 25Co/119/2015, KS Nitra 6Co/220/2015) Z uvedeného dôvodu súd žalobe vo vzťahu k výroku č. I nevyhovel, pretože nárok žalobca o vydanie bezdôvodného obohatenia sa v subjektívnej premlčacej lehote premlčal.

29. Podľa čl. 2 ods. 2 C.s.p. právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

30. Podľa uznesenia Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR z 21. marca 2018, sp. zn. 1 VCdo 1/2018, čl. 2.8 podľa článku 2 Základných princípov CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Právna istota je jeden z princípov právneho štátu. Pri realizácii práva vystupuje do popredia požiadavka, aby orgány pri aplikácii práva postupovali v obdobných situáciách rovnako, aby nedochádzalo k svojvôli pri rozhodovaní.

31. Podľa uznesenia Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR z 21. marca 2018, sp. zn. 1 VCdo 1/2018, čl. 2.10 jedným zo základných znakov a predpokladov právneho štátu a zároveň právnej istoty ako jedného z jeho atribútov je také usporiadanie štátu, v ktorom každý, tak osoba fyzická ako aj právnická, môže mať dôveru v právo. Pozoruhodný výklad o vzťahu právnej istoty a dôvery podáva Zippelius. Potrebu dôvery v právo odôvodňuje povahou práva samotného. Matematické výsledky ani prírodovedecké poznatky nevyžadujú dôveru, pretože sú jednoznačné. Pretože právne rozhodnutia takejto jednoznačnosti nikdy dosiahnuť nemôžu, vyžadujú dôveru, ktorá je daná právnou istotou.

32. Na základe uvedeného súd rozhodol v súlade s výrokovou časťou rozsudku, keď žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia nepovažoval za dôvodnú pre premlčanie.

33. Podľa § 251 C.s.p. trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

34. Podľa § 255 ods. 1,2 C.s.p.

(1) Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

(2) Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

35. Podľa § 262 ods. 1,2 C.s.p.,

(1) O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

(2) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

36. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa pomeru úspechu, keď žalobkyňa nebola v konaní úspešná, preto je povinná nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v dvoch rovnopisoch do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 C.s.p. v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 C.s.p.) podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.